

การตรวจอุจจาระเพื่อหาผู้เป็นพาหะของโรคปรสิตในผู้ประกอบ และจำหน่ายอาหารในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา

(Detections of Parasite Carriers in Feces of the Cooks in Nakhon Ratchasima Province)

รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนีย์ สุโกศล

สาขาวิชาจุลชีววิทยา

บทคัดย่อ

ปรสิต หมายถึง โปรโตซัวและหนอนพยาธิที่อาศัยสิ่งมีชีวิต (host) เพื่อการดำรงชีวิตอยู่และอาจก่อให้เกิดโรคหรือทำให้ host กลายเป็นพาหะของโรคได้ ดังนั้นจึงได้ทำการตรวจหาผู้เป็นพาหะของโรคปรสิตจากอุจจาระของผู้ประกอบและจำหน่ายอาหารตามร้านอาหารต่างๆ ในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 280 ราย อายุระหว่าง 10-67 ปี ตรวจพบ *E. histolytica* cyst 5 ราย *E. coli* cyst 1 ราย *G. lamblia* cyst 5 ราย *B. hominis* cyst 2 ราย *T. hominis* 1 ราย *Strongyloides* larva 3 ราย และ Hookworm 1 ราย โดย 3 รายที่ตรวจพบ *G. lamblia* cyst, *B. hominis* cyst และ Hookworm นั้น พบ *E. histolytica* cyst ร่วมด้วย รวมผู้ประกอบและจำหน่ายอาหารที่ตรวจพบเชื้อปรสิตในอุจจาระ 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.43 เมื่อแจ้งผลให้ผู้ประกอบและจำหน่ายอาหารทราบเพื่อทำการรักษา หลังจากการรักษาเสร็จสิ้นแล้ว ได้ติดตามผลโดยการเก็บอุจจาระมาตรวจซ้ำอย่างเดิมอีกครั้งหนึ่ง สามารถติดตามผลการรักษาผู้ที่ตรวจพบเชื้อได้เพียง 9 รายคือผู้ที่ตรวจพบเชื้อ *E. histolytica* (3), *G. lamblia* (1), *B. hominis* (2), *T. hominis* (1), *Strongyloides* (1) และ Hookworm (1) โดยทั้ง 9 รายนี้เมื่อได้รับการรักษาแล้วเก็บอุจจาระมาตรวจซ้ำไม่พบเชื้อปรสิตในระบบทางเดินอาหาร 8 ราย มี 1 รายที่ติดเชื้อ *E. histolytica* รักษาแล้วยังตรวจพบ ต้องรักษาซ้ำและตรวจครั้งที่ 3 จึงจะตรวจไม่พบเชื้อ ส่วนที่ได้แจ้งผลให้ทำการรักษาแล้วแต่ติดตามผลการรักษาไม่ได้นั้น เนื่องจากช่วงที่ดำเนินการวิจัยนั้นเป็นช่วงที่ประเทศไทยเกิดปัญหาภาวะเศรษฐกิจ ร้านอาหารหลายรายเลิกกิจการไป เพราะคนรับประทานอาหารนอกบ้านน้อยลง บางร้านที่ยังทำการค้าขายอยู่ก็ลดปริมาณลูกค้าลงโดยเลิกจ้างลูกจ้างบางรายทำให้ไม่สามารถติดตามผลหลังการรักษาได้

Abstract

Parasites which are protozoa and helminths need to stay in hosts for surviving and then they can cause diseases or change their hosts to be carriers. From 280 cooks working in the restaurants or food shops, 10-67 years old, we found parasites from their feces as follows: *E. histolytica* cyst (5), *E. coli* cyst (1), *G. lamblia* cyst (5), *B. hominis* cyst (2), *T. hominis* cyst (1), *Strongyloides* larva (3) and *Hookworm* (1). Three cases of *G. lamblia* cyst (1), *B. hominis* cyst (1), and *Hookworm* (1), we also found *E. histolytica* cys in their feces too. All of the 18 infected cases (6.43%) were given the results of stool examinations for medical treatments. After the treatments, we repeated the process of the stool examinations. Unfortunately, we could follow up only 9 cases which were infected with *E. histolytica* (3), *G. lamblia* (1), *B. hominis* (2), *T. hominis* (1), *Strongyloides* (1) and *Hookworm* (1). The stool examinations of 8 cases were negative for the parasites of the intestinal tract. One case infected with *E. histolytica* was found protozoa in feces after first treatment and after repeated treatment, the third stool examination was negative. The reason we cannot follow up the rest because during that period of time, Thailand had the economic crisis and some restaurants or food shops were closed. In addition, some of them laid off their employees to decrease the expenses.